31998D0715

DECIZIA COMISIEI
din 30 noiembrie 1998
de clarificare a anexei A la Regulamentul (CE) nr. 2223/96 al Consiliului privind sistemul European de conturi naționale și regionale din Comunitate referitor la principiile de măsurare a prețurilor și volumelor

[notificată cu numărul C(1998) 3685]

(Text cu relevanță pentru SEE)

(98/715/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 2223/96 al Consiliului din 25 iunie 1996 privind sistemul european de conturi naționale și regionale din cadrul Comunității [1], astfel cum a fost modificat de Regulamentul (CE) nr. 448/98 [2], în special articolul 2 alineatul (2),

(1) Întrucât este necesar să se îmbunătățească gradul de comparabilitate între statele membre în domeniul datelor privind variațiile produsului național brut real (PIB), atât în vederea aplicării articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv [3] și a Rezoluției Consiliului European privind Pacul de Stabilitate și de Creștere (Amsterdam, 17 iunie 1997) [4], cât și în scopul unei supravegheri multilaterale cu caracter mai general.

(2) Întrucât realizarea și monitorizarea Uniunii Economice și Monetare necesită informații comparabile, actualizate și sigure privind structura și evoluțiile în situația economică a fiecărui stat membru.

(3) Întrucât Comisia trebuie să contribuie la gestionarea Uniunii Economice și Monetare și, în special, să raporteze Consiliului cu privire la situația bugetară și volumul datoriei publice din statele membre.

(4) Întrucât conturile economice în termeni reali, adică rectificate pentru a ține seama de variațiile de preț, constituie un instrument esențial în analiza situației economice și bugetare, cu condiția ca ele să fie elaborate pe bază de principii unice care să nu se preteze unor interpretări diferite; întrucât, în acest scop, recomandările privind calcularea datelor în prețuri constante cuprinse în Regulamentul (CE) nr. 2223/96 trebuie aprofundate și consolidate.

(5) Întrucât Comisia trebuie să utilizeze agregatele conturilor naționale în termeni reali în scopul promovării politicii comunitare și, în special, al urmăririi Pactului de Stabilitate și de Creștere.

(6) Întrucât pentru a evalua gravitatea recesiunii economice, statele membre trebuie să folosească în general ca valoare de referință o eventuală reducere anuală a PIB real cu cel puțin 0,75 %; întrucât depășirea valorii de referință ca urmare a unei recesiuni economice grave devine excepțională numai dacă PIB în termeni reali înregistrează o reducere anuală de cel puțin 2 %.

(7) Întrucât rezultatele conturilor în termeni reali ale tuturor statelor membre, elaborate conform dispozițiilor instituite prin prezenta decizie, trebuie puse la dispoziția utilizatorilor de către Comisie la date precise, în special în ce privește urmărirea convergenței economice și monetare.

(8) Întrucât dispozițiile instituite prin prezenta decizie constituie primii pași către stabilirea de norme contabile comune pentru conturile în termeni reali ale statelor membre pentru nevoile Comunității, creându-se astfel posibilitatea de a se obține rezultate comparabile între statele membre și de o calitate satisfăcătoare.

[1] JO L 310, 30.11.1996, p. 1.
[2] JO L 58, 27.2.1998, p. 1.
[3] JO L 209, 2.8.1997, p. 6.
[4] JO L 236, 2.8.1997, p. 1.

(9) Întrucât rezultatele conturilor în termeni reali pentru nevoile Comunității trebuie să facă obiectul tratamentului statistic și al comunicărilor prezentate Comisiei la datele prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 2223/96 al Consiliului și de Regulamentul (CE) nr. 3605/93 al Consiliului din 22 noiembrie 1993 privind aplicarea protocolului privind procedura de deficit excesiv ([1]).

(10) Întrucât, având în vedere importanța acestor conturi și gradul de detaliere, precum și situația statisticii în statele membre, orice termene de prelungire suplimentară pentru introducerea acestor dispoziții trebuie acordate cu titlu excepțional și temporar statelor membre care, în mod obiectiv, nu sunt în măsură să se conformeze normelor prevăzute în prezenta decizie la data aplicării Regulamentului (CE) nr. 2223/96.

(11) Întrucât măsurile prevăzute în prezenta decizie sunt în conformitate cu avizul Comitetului pentru programul statistic al Comunității Europene (CPS), constituit prin Decizia 89/382/CEE, Euratom a Consiliului, ([2]), și al Comitetului pentru statistici monetare, financiare și de balanțe de plăți, constituit prin Decizia 91/115/CEE ([3]),

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Obiective

Obiectivul urmărit de prezenta decizie este de a clarifica principiile pentru măsurarea prețurilor și volumelor cuprinse în capitolul 10 din anexa A la Regulamentul (CE) nr. 2223/96, ținând cont de necesitatea de a continua armonizarea proceselor de măsurare a prețurilor și volumelor.

Clarificările oferite în prezenta decizie se folosesc pentru datele transmise către Eurostat, începând cu prima transmisie de date în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2223/96, cel puțin în ce privește datele referitoare la anul 1995 și anii următori.

Articolul 2

Clarificări aduse principiilor generale de măsurare a prețurilor și volumelor

Clarificările aduse principiilor generale care vor fi utilizate la măsurarea prețurilor și volumelor cuprinse la capitolul 10 din anexa A la Regulamentul (CE) nr. 2223/96, în special în ce privește nivelul elementar de agregare, alegerea formulei indicelui și alegerea anului de bază, sunt prezentate în partea I a anexei I la prezenta decizie.

Articolul 3

Clasificarea metodelor pe produs

Părțile II și III ale anexei I la prezenta decizie prezintă o clasificare a metodelor pentru anumite tipuri de produse, care se împart în metodele cele mai adecvate, alternative care pot fi utilizate dacă metodele cele mai adecvate nu pot fi aplicate și metode care nu vor fi folosite începând cu prima transmisie de date către Eurostat conform Regulamentului (CE) nr. 2223/96.

Articolul 4

Program de cercetare

Pentru acele produse pentru care nu se prevede în anexa I la prezenta decizie clasificarea metodelor definite la articolul 3, această clasificare este stabilită ținând seama de rezultatele unui program de cercetare, care va fi finalizat până la sfârșitul anului 2000, și după adoptarea deciziei de către CPS.

Articolul 5

Perioade de tranziție

Pentru aplicarea principiilor clarificate la articolul 2, se prevăd perioade de tranziție pentru fiecare stat membru în anexa II la prezenta directivă.

În plus, statele membre pot solicita acordarea de perioade de tranziție pentru aplicarea metodelor la care se face referire la articolul 3, o decizie în acest sens fiind adoptată cel mai târziu până la sfârșitul anului 1998.

În cazul unui stat membru căruia i se acordă o perioadă de tranziție și care prezintă pentru un an anume o reducere a PIB în termeni reali calculată conform metodelor naționale în vigoare, statul membru acordă Eurostat cel mai mare sprijin posibil pentru a evalua impactul efectului oricărei devieri de la principiile cuprinse în prezenta directivă.

Articolul 6

Inventar

Statele membre furnizează Eurostat, cel mai târziu până la sfârșitul anului 2002, un inventar complet al procedurilor și statisticilor de bază utilizate pentru măsurarea PIB în termeni reali și a componentelor sale. Inventarul conține cel puțin metodele utilizate în conturile finale.

([1]) JO L 332, 31.12.1993, p. 7.
([2]) JO L 181, 28.6.1989, p. 47.
([3]) JO L 59, 6.3.1991, p. 19.

Articolul 7

Destinatarii

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 30 noiembrie 1998.

Pentru Comisie

Yves-Thibault DE SILGUY

Membru al Comisiei

ANEXA I

PARTEA I

PRINCIPII GENERALE DE MĂSURARE A PREȚURILOR ȘI VOLUMELOR

I.1. **Introducere**

Estimările la prețuri constante diferă în anumite aspecte esențiale de estimările la prețuri curente. Simplificând, conturile la prețuri curente pot fi considerate drept agregarea într-un cadru contabil a tranzacțiilor care au avut loc și care pot fi dovedite. Însă conturile la prețuri constante prezintă situația economică a unui an dat, exprimată în prețurile altui an. În realitate, tranzacțiile anului curent nu ar fi avut loc într-o manieră identică la prețurile celuilalt an.

Valorile tranzacțiilor trebuie descompuse în componentele de preț și volum. În principiu, componentele de preț ar trebui să includă modificările generate exclusiv de variațiile de preț, în timp ce toate celelalte modificări urmează să fie incluse în componenta de volum (SEC 95, punctul 10.01). Însă în cazul multor altor produse, modul de transpunere în practică a acestei operații este departe de a fi clar (SEC 95, punctul 10.06). Prin urmare, trebuie adoptat un set de reguli pentru măsurarea prețurilor și volumelor, ale cărui rezultate trebuie să se apropie de descompunerea ideală teoretică preț/volum, și care să fie aplicabile de o manieră comparabilă în toate statele membre.

În această parte I se prezintă principiile generale ale acestui cadru de referință, în timp ce în părțile II și III se discută mai detaliat procedurile de estimare din perspectiva producției și respectiv a cheltuielilor.

Principiile prevăzute în prezenta decizie se aplică datelor anuale. Desigur, un principiu călăuzitor ar trebui să fie acela conform căruia conturile trimestriale ar trebui să fie coerente cu conturile anuale, astfel încât conturile trimestriale să prognozeze rezultatele anuale cât mai aproape posibil. Aspectele speciale legate de conturile trimestriale în prețuri constante se vor discuta în viitorul manual cu privire la conturile trimestriale.

Capitolul 10 din SEC 95 exprimă o preferință clară pentru o abordare contabilă integrată a calculelor în prețuri constante (SEC 95, punctele 10.04 și 10.08). În conturile naționale, PIB calculat prin metodele de producție și cheltuieli în prețuri constante pot fi echilibrate la un nivel detaliat de produse folosind tabelele de resurse și utilizări. Folosirea tabelelor detaliate de resurse și utilizări permite garantarea coerenței indicilor. De asemenea, deflatori din diverse surse, ca de exemplu IPC și IPP elaborați separat, pot fi comparați și verificați unii în raport cu alții. Într-un sistem bazat pe tabele de resurse și utilizări, se pot combina rezultatele cele mai bune ale ambelor abordări (adică metodele producției și cheltuielilor), atât pentru prețuri curente cât și pentru prețuri constante.

SEC 95, de la punctul 10.12 la punctul 10.23, stabilește ce anume urmează să fie inclus în componenta de preț și ce anume în cea de volum. Componenta de volum ar trebui să includă efectele variațiilor de calitate ale produselor. Aceasta presupune că indicatorii de preț și de volum utilizați pentru calcularea datelor conturilor naționale ar trebui să fie corectați pentru a ține cont de aceste variații de calitate.

Coerența ajustărilor de calitate aduse diverșilor indicatori trebuie urmărită îndeaproape. Dacă există diferențe mari între diverșii indici de preț pentru același produs, acest lucru s-ar putea datora procedurilor diferite de ajustare a calității.

Indicatorii de volum ar trebui să fie calculați cel puțin la un nivel de analiză suficient de detaliat pentru a lua în considerare schimbările structurale. De exemplu, numărul de kilometri - călător în transportul feroviar ar trebui să fie divizat cel puțin între călătorii de clasa întâi și cei de clasa a doua. Acest lucru permite includerea efectelor variațiilor în ponderea biletelor de clasa întâi și de clasa a doua în componenta de volum mai degrabă decât în componenta de preț.

În general este preferabilă deflatarea valorilor anului în curs prin utilizarea unui indice de preț corespunzător decât extrapolarea valorilor anului de bază prin folosirea unui indice de volum sau de cantitate (SEC 95, punctul 10.32), deoarece se poate ține cont mai bine de efectele variațiilor de calitate. În plus, indicii de preț au de obicei o variație mai mică decât indicii de cantitate, eroarea de eșantionare fiind mai mică în ce privește indicii de preț.

Dacă valorile se calculează folosind o abordare preț/cantitate, aceste informații de bază referitoare la preț și cantitate pot fi folosite pentru a calcula datele la prețuri constante (SEC 95, punctul 10.33). În acest caz, va trebui să se efectueze ajustări explicite pentru a ține cont de variațiile de calitate.

În continuare, partea I a acestei anexe discută acele principii pentru care SEC 95 necesită clarificări.

I.2. **Nivel elementar de agregare**

Măsurarea prețurilor și volumelor ar trebui să pornească de la o analiză detaliată a produselor pentru diferitele categorii de tranzacții. Pentru fiecare produs din fiecare categorie trebuie găsit un indice de preț cu care să se facă deflatarea valorii la prețuri curente sau trebuie găsit un indicator de volum pentru a extrapola valoarea anului de bază. În mod ideal, fiecare produs ar putea fi analizat separat și ar putea fi estimate variațiile pure de preț și volum ale respectivului produs.

Totuși, în practica statistică este necesară agregarea produselor, ceea ce presupune că variațiile de preț și de volum ale unor produse diferite trebuie să fie ponderate împreună. Sursele statistice din care derivă indicii de preț și indicatorii de volum pot folosi metodologii de ponderare diferite (de ex. formule diferite sau ani de bază diferiți). Însă în conturile naționale trebuie utilizată o metodologie de ponderare coerentă pentru toate variabilele (se va discuta în următoarele secțiuni). Dacă în conturile naționale se utilizează indici a căror ponderare diferă de cea a conturilor naționale, atunci se presupune implicit că indicii utilizați sunt indici elementari și astfel schema ponderării de bază se presupune a fi lipsită de relevanță. Apoi, un indice Laspeyres ponderat cu bază fixă se poate presupune, de exemplu, a fi egal cu un indice Paasche sau cu un indice Laspeyres ponderat în raport cu anul anterior. Evident, presupunerea implicită că indicii utilizați sunt indici elementari este cu atât mai valabilă cu cât se aplică la un nivel cât mai detaliat.

Prin urmare, cu cât analiza produselor este mai detaliată, se poate anticipa că rezultatele vor fi cu atât mai exacte. La un nivel detaliat, se poate presupune că produsele sunt mai omogene, generând indici mai apropiați de indicii elementari și scheme de ponderare mai detaliate.

Nivelul precis de agregare, la care se aplică în conturile naționale ipoteza conform căreia indicii folosiți sunt indici elementari, se numește, în scopurile acestui document, *nivelul elementar de agregare*. El este adesea egal cu numărul de produse evidențiate în tabelele de resurse și utilizări care sunt folosite în scopul echilibrării.

Statele membre ar trebui să depună eforturi pentru elaborarea de analize detaliate ale produselor în scopul deflatării. Nivelul elementar de agregare, atât pentru producție cât și pentru toate categoriile de utilizări (intermediare și finale), trebuie să fie cel puțin atât de detaliat ca nivelul P60 din SEC 95, care trebuie folosit pentru depunerea tabelelor de resurse și utilizări la Eurostat. În partea II a prezentei anexe (cu privire la metoda producției), vom specifica pentru câteva categorii de produse analizele minime suplimentare, care ar trebui să fie folosite la estimarea deflatorilor sau a indicatorilor de volum.

Principiul nr. 1:

La măsurarea prețurilor și volumelor se va folosi un nivel detaliat de agregare. Acest nivel de agregare, întâlnit sub denumirea de nivel elementar de agregare, va fi cel puțin la fel de detaliat ca nivelul P60 din SEC 95 pentru producție ca și pentru toate categoriile de utilizări (intermediare și finale).

În cazul derogărilor permise prin Regulamentul SEC 95 privind furnizarea de date la nivelul P60, se vor utiliza cele mai detaliate date naționale disponibile.

I.3. **Alegerea formulei de indice**

După definirea nivelului elementar de agregare, indicele de preț și de volum disponibile la acel nivel trebuie să fie ponderate împreună, pentru a obține măsurările de preț și volum ale tuturor agregatelor din contabilitatea națională.

În acest scop, trebuie mai întâi aleasă o formulă de indice. Punctele 10.62 - 10.64 din SEC 95 exprimă o preferință pentru indicii Fisher de preț și de volum, în timp ce indicele Laspeyres de volum și indicele Paasche de preț constituie alternative acceptabile. În practică, un indice Fisher prezintă câteva dezavantaje, printre care cerințele sporite în materie de date, non-aditivitatea datelor de volum și faptul că rezultatele sunt mai greu de explicat utilizatorilor.

Prin urmare, în practică se preferă utilizarea de indici de volum Laspeyres și indici de preț Paasche pentru agregarea măsurărilor de preț și de volum derivate la nivelul elementar de agregare.

Principiul nr. 2:

Măsurările de volum disponibile la nivelul elementar de agregare se vor agrega folosind formula Laspeyres pentru a obține măsurările volumului tuturor agregatelor din contabilitatea națională. Măsurările de preț disponibile la nivelul elementar de agregare se vor agrega folosind formula Paasche pentru a obține măsurările de preț ale tuturor agregatelor din contabilitatea națională.

Trebuie totuși remarcat că SEC 95 permite și utilizarea indicilor Fisher. În plus, trebuie să se sublinieze că acest principiu nu se aplică surselor de date cu privire la prețurile și volumele utilizate în conturile naționale: nu este nevoie ca datele sub nivelul elementar de agregare să fie calculate conform acestui principiu.

I.4. **Alegerea anului de bază**

Indicele de volum Laspeyres utilizează valori dintr-un an specificat pentru a pondera variațiile de volum ale componentelor unui agregat. Acum este necesar să se definească din care anume an trebuie să se extragă aceste ponderi.

În acest scop, ar trebui să se definească mai întâi termenii *an de bază*și *an de referință*.

Definiții:

— *anul de bază* este anul ale cărui valori la prețuri curente sunt utilizate pentru a pondera măsurările de preț și volum derivate la nivelul elementar de agregare;

— *anul de referință* este anul folosit pentru depunerea și prezentarea datelor în prețuri constante. Într-o serie de indici, este anul care primește valoarea 100.

Să luăm de exemplu următoarea serie de indici:

1990	1991	1992	1993	1994
100	105	108	112	120

Să presupunem că aceste numere au fost calculate folosind ponderi din anul 1990. Deci 1990 reprezintă anul de bază. Acesta este și anul de referință, deoarece 1990 = 100. Anul de referință poate fi ușor schimbat cu 1993, de exemplu (împărțiți toate cifrele la 112/100 pentru a obține 1993 = 100):

1990	1991	1992	1993	1994
100/1,12	105/1,12	108/1,12	112/1,12	120/1,12

O astfel de procedură nu modifică anul de bază, deoarece variațiile anuale se calculează folosind încă ponderi din 1990.

În locul unui an de bază fix ca în exemplul de mai sus, se pot folosi în fiecare an ponderi din anul precedent. În acest fel, s-ar obține de exemplu următoarea serie de schimbări de la an la an:

1990	1991	1992	1993	1994
100	105	102	103	106

Pentru fiecare din acești indici, t-1 = 100, deci anul de referință este egal cu anul de bază, dar se modifică în fiecare an. Este ușor să se exprime seria în raport cu un singur an de referință, prin „re-raportare”. Acest lucru ar conduce la următorul rezultat:

1990	1991	1992	1993	1994
100	105	107,1	110,3	116,9

(107,1 = 105 × 102/100; 110,3 = 107,1 × 103/100 etc.)

Este important ca o modificare a anului de referință să nu afecteze indicii de la an la an. Acest lucru este evident pentru o serie simplă ca cea din acest exemplu, dar când o variabilă constă din mai multe sub-variabile, acest lucru nu mai este evident. Pentru a menține neschimbate toate ratele de creștere anuale ale fiecărei variabile atunci când se modifică anul de referință, trebuie să se re-raporteze fiecare variabilă separat, indiferent că este un indice elementar, un subtotal sau un agregat global cum este PIB. Drept consecință, în cazul datelor în prețuri constante ale unui an de referință fix vor apărea discrepanțe între diversele elemente individuale și totalurile lor. Aceasta este bine cunoscuta problemă a „non-aditivității”. Aceste discrepanțe nu trebuie în nici un caz să fie înlăturate (SEC 95, punctul 10.67), deoarece acest lucru ar distorsiona din nou ratele de creștere. A se vedea exemplul de la finalul acestui punct pentru clarificări suplimentare.

Alegerea anului de bază și alegerea anului de referință constituie în principiu lucruri diferite. În scopul prezentei decizii a Comisiei, adică pentru clarificarea principiilor de calculare a măsurilor de preț și volum, doar problema alegerii anului de bază este relevantă.

În mod clar, pentru a se asigura o mai mare comparabilitate a măsurilor de preț și volum între țări, acestea ar trebui să utilizeze același an de bază. În plus, pentru a obține cele mai exacte rate de creștere, ar trebui utilizat cel mai recent an de bază, deoarece într-un astfel de caz se utilizează ponderile cele mai actualizate, iar problemele legate de dispariția produselor și apariția de noi produse sunt reduse la minimum. Împreună, aceste considerente conduc la metoda de derivare a ponderilor întotdeauna din anul precedent.

Principiul nr. 3:

Măsurările de volum derivate la nivelul elementar de agregare se vor agrega folosind ponderi obținute din anul precedent.

Dacă un stat membru beneficiază de o perioadă de tranziție în privința principiului nr. 3, acesta va modifica anul de bază la fiecare cinci an, începând cu 1995, în timpul acestei perioade.

Exemplu: Re-raportarea agregatelor și a componentelor lor

Să luăm două produse A și B, precum și totalul lor. Presupunând că aceste produse sunt omogene, acest lucru înseamnă că le putem determina indicii de preț și volum, indici care nu au la bază o schemă de ponderare, deci aceștia sunt indici elementari.

Indicii de preț și volum pentru totalul lui A și B depind însă de maniera în care A și B sunt ponderați. În tabelul de mai jos variațiile de volum ale totalului dintre T – 1 și T sunt ponderate cu ajutorul valorilor în prețuri curente ale anului T – 1.

Întrucât este vorba de ponderile cele mai recente, aceste rate de creștere ar putea fi considerate drept cele mai exacte.

	1990 prețuri curente	Variații de volum 90-91	1991 prețuri din 1990	Variații de preț 90-91	1991 prețuri curente	Variații de volum 91-92	1992 prețuri din 1991	Variații de preț 91-92	1992 prețuri curente	Variații de volum 92-93	1993 prețuri din 1992	Variații de preț 92-93	1993 prețuri curente
A	100	105,0	105	110,0	115,5	102,0	117,8	108,0	127,2	103,0	131,1	105,0	137,6
B	300	110,0	330	95,0	313,5	90,0	282,2	105,0	296,3	95,0	281,4	102,0	287,1
Total	400	108,8	435	98,6	429,0	93,2	400,0	105,9	423,5	97,4	412,5	103,0	424,7

Să presupunem acum că aceste date trebuie să fie exprimate în raport cu un an de referință fix, să spunem 1990. Singurul mod în care putem face acest lucru fără să distorsionăm ratele de creștere a totalului este prin re-raportarea fiecărei serii separat. Sub formă de indice (1990 = 100), obținem:

	1990	1991	1992	1993
A	100	105,0	107,1	110,3
B	100	110,0	99,0	94,1
Total	100	108,8	101,4	98,8

unde 101.4 = 108.8 × 93.2/100 și 98.8 = 101.4 × 97.4/100

În materie de volume pentru anul de referință 1990:

	1990	1991	1992	1993
A	100	105,0	107,1	110,3
B	300	330,0	297,0	282,2
Total	400	435,0	405,6	395,0
A + B	400	435,0	404,1	392,5

În mod clar, suma lui A și B nu mai este egală cu totalul. Aceasta este faimoasa problemă a „non-aditivității”. În ciuda acestei probleme, volumul „corect” pentru 1993 este 395 și nu 392,5, deoarece aceasta este singura cifră care corespunde cu ratele de creștere a totalului, calculate anterior.

În plus, în acest fel ratele de creștere anuale nu se vor modifica o dată cu schimbarea anului de referință. Discrepanțele între A, B și totalul lor nu trebuie eliminate, ci explicate utilizatorilor. Aceste discrepanțe nu pot fi interpretate ca un indiciu de fiabilitate a rezultatelor.

PARTEA II

MĂSURAREA PREȚURILOR ȘI VOLUMELOR DIN PERSPECTIVA PRODUCȚIEI

II.1. **Clasificarea metodelor**

Următoarea clasificare a metodelor se va utiliza în restul acestei anexe:

Metode A:	metodele cele mai adecvate
Metode B:	acele metode care pot fi folosite dacă o metodă A nu poate fi aplicată
Metode C:	acele metode care nu vor fi folosite

II.2. **Producția destinată pieței și producția pentru utilizare finală**

Acest punct tratează calculele pentru producția destinată pieței și producția pentru propria utilizare finală. Mai întâi sunt enunțate câteva principii privind diversele metode de calculare a valorii adăugate în prețuri constante. Aceste principii permit stabilirea criteriilor generale de clasificare a metodelor de calcul în metode A, B și C. Aceste principii însă trebuie mai întâi să fie aplicate de la produs la produs, pentru toate tipurile de producție destinată pieței, pentru a oferi orientări specifice cu privire la metodele de aplicat în fiecare caz.

În ce privește alegerea între metoda cu indicator dublu și metoda cu indicator unic, următoarea clasificare poate fi stabilită:

Metoda A: SEC 95 indică în mod clar faptul (punctul 10.28) că deflatarea dublă este teoretic metoda corectă, deoarece valoarea adăugată la prețuri curente este estimată ca reprezentând de asemenea diferența între producție și consumul intermediar. Acest argument este valabil de fapt pentru toate metodele cu indicator dublu (de exemplu, extrapolarea producției cu un indicator de volum și reducerea consumului intermediar). Există și alte rațiuni care pot explica de ce sunt preferate metodele cu indicator dublu:

— indicatorii folosiți sunt indicatori de producție sau de intrare. În metodele cu indicator unic acești indicatori se aplică direct valorii adăugate, ceea ce este mai puțin pertinent;

— metodele cu indicator dublu oferă o evaluare independentă a variațiilor de productivitate.

Metoda B: În practică poate apărea necesar să se folosească metode bazate pe indicatori unici, de exemplu din cauza existenței unor date insuficiente cu privire la consumul intermediar sau din cauza unei credibilități insuficiente a datelor.

În ce privește pertinența indicatorilor de folosit fie pentru deflatarea valorilor anului în curs, fie pentru extrapolarea valorilor anului de bază, se pot aplica următoarele criterii:

— gradul de acoperire a clasei de produse de către indicator. De exemplu, dacă indicatorul acoperă toate produsele cuprinse în respectiva clasă sau numai anumite produse din această clasă, cum ar fi numai produsele vândute gospodăriilor;

— baza de evaluare a indicatorului. Pentru producția destinată pieței, aceasta trebuie să constea din prețurile de bază mai degrabă decât, de exemplu, prețurile de achiziție sau costurile de intrare;

— indicatorul trebuie să țină cont de variațiile de calitate, pe care trebuie să le înregistreze în cadrul estimărilor volumului;

— coerența conceptuală dintre indicator și conceptele conturilor naționale.

Aceste criterii conduc la următoarele concluzii generale cu privire la pertinența indicatorilor, dar, așa cum s-a subliniat mai înainte, aceste concluzii generale trebuie aplicate apoi de la produs la produs, pentru toate tipurile de producție destinată pieței, pentru a furniza orientări specifice asupra metodelor de aplicat în fiecare caz. Următoarele criterii de aplicat pentru a face distincția între metodele A, B și C sunt criterii absolute, adică ele nu depind de disponibilitatea de date. În practică se poate întâmpla ca metodele A să nu poată fi realizabile, deci trebuie să se ajungă la înțelegeri cu privire la metodele B.

Metoda A: Din perspectiva producției, în principiu, utilizarea de indici ai prețului de producție relevanți, denumiți în mod curent Indici de Preț la Producător (IPP), va reprezenta metoda A. Fiecare produs trebuie deflatat separat, printr-un IPP adecvat. Un IPP adecvat trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

— este un indice al prețului (prețurilor) (de pe piața locală sau la export) care se aplică exact acelui produs sau categorii de produse;

— ține cont de variațiile de calitate ale produsului (produselor);

— este evaluat la prețurile de bază;

— conceptele care stau la baza sa sunt coerente cu cele ale conturilor naționale.

Orice metodă care se poate demonstra că este pe deplin echivalentă cu utilizarea IPP-urilor poate fi și ea considerată o metodă A.

Metoda B: Dacă un IPP adecvat nu este disponibil, există câteva tipuri alternative de indicatori. De exemplu, cei prezentați în continuare constituie în general metode B:

— un IPP mai puțin adecvat, de exemplu un indice fără ajustări de calitate sau cu o acoperire mai mică sau mai mare decât a categoriei de produse;

— Indicele Preț Consum (IPC). Se aplică aceleași trei criterii ca cele pentru IPP (IPC-urile vor trebui în mod normal să fie corectate pentru a ține cont de impozite, subvenții și marje pentru a se obține evaluarea la prețuri de bază) și, în plus, ponderarea trebuie să fie adecvată iar conceptele să corespundă conceptelor utilizate în contabilitatea națională;

— indicatori ai volumului de producție. Indicatorii de volum trebuie și ei să țină seama de variațiile de calitate. Acest lucru se poate realiza parțial aplicând indicatorii de volum într-o manieră suficient de detaliată pentru a se ține seama de modificările structurale.

Astfel de indicatori nu respectă în general toate cele patru criterii enunțate mai sus.

Metoda C: Alți posibili indicatori utilizați, precum cei de mai jos, vor constitui de regulă metode C.

— metode bazate pe datele de intrare (pentru producția destinată pieței);

— indicatori secundari, adică indicatori care nu au legătură directă cu producția;

— IPP, IPC sau indicatori volumetrici care nu corespund absolut deloc produsului (produselor) în chestiune, cum ar fi IPC global.

În general, acești indicatori sunt departe de a respecta cele patru criterii, chiar mai mult decât metodele B.

Aceste criterii se vor aplica acum produselor din fiecare clasă de CPA de mai jos. Producția destinată pieței și producția pentru utilizare finală proprie se vor aborda împreună. SEC 95, punctul 3.49, precizează că „producția pentru utilizare finală proprie trebuie să fie evaluată la prețurile de bază ale produselor similare vândute pe piață". Prin urmare, principiile pentru deflatarea producției pentru utilizare finală proprie sunt aceleași ca pentru producția destinată pieței.

Pentru fiecare tip de produs, scopul este de a defini metodele A, B și C. Dacă, pentru un anumit tip de produs, utilizarea IPP-urilor adecvate nu ridică probleme specifice (adică metoda A este aplicabilă), modul în care alți indicatori specifici respectă criteriile nu se analizează. Acest lucru se va face în cadrul programului de cercetare. Programul de cercetare ar putea analiza și perfecționarea ulterioară a clasificărilor pentru acele produse pentru care se indică mai jos o clasificare inițială.

Prezentul document tratează în esență estimarea *producției* în prețuri constante. Pentru metodele cu indicator dublu, este de asemenea necesar să se deflateze *consumul intermediar*. Metoda preferată pentru deflatarea consumului intermediar este cea de produs cu produs, folosind date efective cu privire la prețurile utilizărilor intermediare, strânse de la cumpărători. În practică însă acest lucru poate fi adesea imposibil de realizat. Prin urmare, consumul intermediar al produselor realizate în țară poate fi deflatat folosind aceeași metodă ca cea descrisă mai jos pentru producția acelui produs, ținându-se seama de diferența de evaluare (consumul intermediar este evaluat la prețurile de achiziție). Trebuie să se acorde o atenție specială deflatării consumului intermediar al produselor importate. În plus, trebuie să se țină cont de diferențele de prețuri existente între utilizatori diferiți. Un exemplu este electricitatea, în cazul căreia pot exista importante variații în materie de preț între diversele categorii cărora le aparțin utilizatorii.

La examinarea estimării consumului intermediar în prețuri constante, un factor important de care trebuie să se țină seama este modul de atenuare a impactului estimărilor mai puțin credibile ale producției în prețuri constante (de ex. pentru un tip de servicii furnizate firmelor) la nivelul PIB total în prețuri constante. Din perspectiva producției, impactul deflatorilor ce nu sunt credibili sau al deflatorilor impliciți pentru anumite produse asupra estimărilor PIB total în prețuri constante este redus la minimum dacă:

— conturile la prețuri constante sunt elaborate într-un cadru de resurse și utilizări

— se folosesc metode cu indicator dublu pentru ansamblul conturilor

— posibili deflatori mai puțin credibili pentru producție sunt și ei folosiți pentru reducerea consumului intermediar.

Prin urmare, folosirea de tabele de resurse și utilizări pentru integrarea estimărilor, combinată cu deflatarea dublă, are un rol evident în reducerea la minimum a inexactităților la nivelul PIB total în prețuri constante.

CPA A: *Produse agricole, de vânat și forestiere*

CPA B: *Produse de pescărie*

Majoritatea calculelor în prețuri curente pentru aceste produse se bazează pe informații de preț și cantitate. Prin urmare, aceste informații pot și trebuie să fie folosite și la calcularea producției în prețuri constante. Informațiile privind calitatea trebuie să fie corectate în funcție de variațiile de calitate, după cum este cazul. În anumite cazuri, se elaborează și IPP-uri adecvate. Toate aceste metode se încadrează la categoria metodelor A.

CPA C: *Produse de extracție*

CPA D: *Produse manufacturate*

CPA E: *Energie electrică, gaze, aburi și apă caldă*

Pentru aceste trei grupe de produse, statele membre comunică deja la Eurostat serii de date ale IPP. Utilizarea acestor IPP-uri, cu condiția respectării criteriilor de mai sus, reprezintă metoda A pentru aceste produse. Aceste date trebuie apoi folosite la efectuarea calculelor la prețuri constante.

Există câteva probleme importante privind măsurarea prețurilor și volumelor produselor specifice. Acestea se referă în particular la:

— calculatoare și alte echipamente informatice;

— echipamente mari, cum ar fi avioanele și vapoarele.

Pentru aceste produse, măsurarea prețurilor este de obicei foarte greu de realizat, deoarece ele au o mare importanță economică. Programul de cercetare va trebui să studieze modul de perfecționare a procedurilor de aplicat acestor produse.

CPA F: *Lucrări de construcții*

În domeniul construcțiilor, măsurarea prețurilor și volumelor este adesea complicată, de exemplu de caracterul unic al multor produse. Problemele metodologice de estimare a producției în domeniul construcțiilor în prețuri constante trebuie studiate în cadrul programului de cercetare.

CPA G: *Servicii de comerț cu ridicata și cu amănuntul, reparații de autovehicule, motociclete, bunuri de folosință personală și de uz casnic*

50: Servicii comerciale, de întreținere și reparații pentru autovehicule și motociclete; servicii de comerț cu amănuntul în domeniul carburanților auto

Acest grup constă din două tipuri de produse:

— producție de servicii pentru întreținerea și repararea autovehiculelor și motocicletelor;

— adaosuri comerciale la producția rezultând din vânzarea de autovehicule, motociclete și carburanți auto.

Pentru primul tip de producție, pot exista IPP-uri, și în acest caz ele constituie metoda A. Dacă nu există, produsele pot fi deflatate folosind IPC-uri (corectate pentru a ține cont de impozite sau subvenții), care reprezintă o metodă B, deoarece acoperirea cheltuielilor profesionale ar putea să nu fie suficientă.

Pentru deflatarea adaosurilor comerciale, trebuie să se adopte aceleași proceduri ca cele descrise în continuare pentru comerțul cu ridicata.

51: Comerțul cu ridicata și serviciile intermediarilor comerciali, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor

Principala producție a acestei grupe constă din adaosurile comerciale cu ridicata, pentru care se pot specifica următoarele reguli:

Metoda A: Metoda A pentru adaosurile asupra producției ține cont de variațiile de calitate ale serviciilor de comerț. Acest lucru se poate realiza deflatând separat vânzările și achizițiile făcute de comercianți (ținând seama în mod corespunzător de variațiile stocurilor). În acest scop, sunt necesari indici de preț de o mare calitate.

Metoda B: Metoda B poate fi utilizată în ipoteza conform căreia volumul de marje corespunde volumului cifrei de afaceri. Acest lucru presupune că ratele marjelor sunt constante în prețuri constante.

Cel mai simplu mod de a aplica acest principiu este prin extrapolarea adaosurilor totale asupra producției printr-un indice al volumului cifrei de afaceri. Acest indice al volumului cifrei de afaceri se poate obține prin deflatarea cifrei de afaceri cu un indice de preț al cifrei de afaceri.

S-ar aduce o îmbunătățire a acestei metode simple prin adăugarea nivelului detaliat al produselor, de preferință prin calcularea adaosurilor comerciale la prețuri constante în cadrul detaliat al tabelelor de resurse și utilizări. Rata marjei cu privire la o tranzacție specifică, calculată într-un anumit an de bază, poate fi apoi aplicată volumului acelei tranzacții în anul în curs. În acest fel, volumul marjei crește odată cu volumul fluxului respectivului produs.

O altă îmbunătățire a acestei proceduri constă în luarea în considerare a schimbărilor intervenite în circuitele comerciale (de exemplu, ascensiunea hipermarket-urilor în detrimentul micilor magazine de cartier). Această operație ar include în componenta de volum parte din variațiile de calitate ale serviciilor comerciale.

Astfel de metode ar trebuie considerate drept metode B, întrucât variațiile de calitate ale serviciilor comerciale nu pot fi luate în considerare.

Metoda C: Orice altă metodă, de ex. deflatarea adaosurilor asupra producției direct printr-un indice de preț al cifrei de afaceri.

52: Servicii de comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor; servicii de reparare a bunurilor de folosință personală și de uz casnic

Aceeași ipoteză ca cea prezentată mai sus pentru comerțul cu ridicata ar trebui aplicată pentru adaosurile din comerțul cu amănuntul asupra producției. Un avantaj în acest caz îl reprezintă faptul că există o bună măsură a indicelui de preț pentru deflatarea cifrei de afaceri a comerțului cu amănuntul: IPC. Pentru a obține un indice de volum al cifrei de afaceri cu amănuntul a unui anumit bun, se poate folosi ca deflator postul corespondent al IPC.

IPC poate fi folosit pentru producția reparațiilor de bunuri de folosință personală și de uz casnic. Întrucât vor fi cheltuieli profesionale mici ocazionate de aceste servicii, folosirea IPC va fi cât se poate de indicată și poate fi considerată drept o metodă A. În orice caz va trebui să se utilizeze diverse posturi de IPC întrucât aici sunt incluse mai multe produse diferite. Prin urmare, deflatarea este necesară la un nivel detaliat pentru a se putea aplica diversele posturi detaliate ale IPC.

CPA H: *Servicii hoteliere și de restaurant*

Metoda A pentru hoteluri și restaurante constă în deflatarea printr-un IPP corespunzător. În caz că nu există un IPP, IPC poate fi folosit cu titlu de aproximație. În acest caz operația reprezintă o metodă B, întrucât cheltuielile profesionale nu sunt luate în considerare.

CPA I: *Servicii de transport, depozitare și comunicații*

60, 61 și 62: Transport pe uscat, pe apă și aerian

Transportul de călători și transportul de mărfuri trebuie deflatate separat.

Pentru transportul de *călători*, metoda A constă în utilizarea de IPP-uri adecvate. În caz că aceștia nu sunt disponibili, se poate recurge la următoarele metode B:

— deflatarea cu un IPC, cu condiția să se țină seama suficient de variațiile de calitate;

— extrapolarea cu un indicator a numărului de kilometri-călător, cu condiția ca acest indicator să fie disponibil pentru un număr suficient de categorii de transport. Trebuie să se facă cel puțin distincția între diferitele tipuri de clase (adică clasa întâi și clasa a doua pentru transportul feroviar, clasa business și turist pentru transportul aerian etc.).

Aceste metode trebuie aplicate individual, cel puțin următoarelor tipuri de transport (de călători), atâta timp cât joacă un rol semnificativ în statele membre:

— transport feroviar;

— alte tipuri de transport terestru;

— transport pe apă;

— transport aerian.

Dacă aceste defalcări nu se pot realiza, atunci aceste metode constituie metode C. Orice alte metode (de ex. folosirea numărului de călători ca indicator de volum) constituie și ele metode C.

Pentru transportul de *mărfuri*, metoda A constă în utilizarea de IPP-uri corespunzătoare. Dacă aceștia nu sunt disponibili, atunci se poate recurge la următoarele metode B:

— se poate presupune că volumul serviciilor de transport corespunde volumului de mărfuri transportate. În acest scop este adecvat un indicator cum ar fi kilometri-tone transportate, deși evident nu se poate ține seama de variațiile de calitate intervenite în serviciul de transport. Cu cât există mai multe detalii privind kilometri-tonă înregistrați în diferitele tipuri de transport, cu atât rezultatul va fi mai bun.

Această metodă trebuie aplicată individual cel puțin următoarelor tipuri de transport (de marfă), atâta timp cât joacă un rol semnificativ în statele membre:

— transport feroviar;

— alte tipuri de transport terestru;

— transport prin conducte;

— transport maritim și de coastă;

— transport pe căi navigabile interioare;

— transport aerian.

Dacă aceste defalcări nu se pot realiza, atunci aceste metode constituie metode C. Orice alte metode (de ex. folosirea unui indicator precum tonele transportate) constituie și ele metode C.

Atât în cazul transportului de călători, cât și al transportului de mărfuri, o deflatare corectă necesită în principiu utilizarea de ponderi constând din date în prețuri curente pentru defalcările de mai sus. Dacă acest nivel de detaliu nu este disponibil în prețuri curente, ar putea fi utilizate alte ponderi în vederea ponderării indicatorilor pentru fiecare din tipurile de transport specificate. Aceste din urmă ponderi ar trebui să se apropie cât mai mult posibil de valorile curente.

63: Servicii de sprijin și auxiliare de transport; servicii ale agențiilor de turism

Acest grup acoperă o mare varietate de servicii, deci nu este posibil să se specifice o anumită metodă sau un anumit indicator. Se recomandă consultarea clasificării generale de metode și indicatori.

SEC 95 conține recomandări specifice cu privire la agențiile de turism (vezi punctul 10.39).

64: Servicii de poștă și telecomunicații

Estimarea serviciilor de poștă și telecomunicații în prețuri constante este îngreunată de extinderea continuă a gamei diverselor tipuri de servicii oferite și de tarife percepute. Din acest motiv, orientările specifice privind practicile de aplicat pentru aceste produse vor fi elaborate în cadrul programului de cercetare.

CPA J: *Servicii de intermediere financiară*

În ce privește produse cum sunt serviciile de intermediere financiară măsurate indirect (SIFMI), asigurările și marjele operațiunilor de intermediere titluri de valoare și de schimb, producția la prețuri curente este definită drept soldul între diferitele tranzacții. Trebuie să se elaboreze o definiție și o măsurare armonizată a producției în prețuri constante.

Explicarea variațiilor de calitate în domeniul finanțelor și al asigurărilor reprezintă o altă problemă care necesită o examinare mai aprofundată, ca și comparabilitatea estimărilor privind serviciile financiare pentru care sunt percepute prețuri explicite.

Orientările specifice privind practicile de aplicat pentru aceste produse vor fi elaborate în cadrul programului de cercetare.

CPA K: *Servicii imobiliare, de închiriere și destinate întreprinderilor*

Servicii legate de locuință

Pentru estimarea producției de servicii legate de locuință la prețuri curente, toate statele membre vor introduce așa numita metodă a stratificării pentru măsurarea producției în scopul PIB până în 1998 sau 1999 [1].

[1] Decizia 95/309/CE, Euratom a Comisiei, (JO L 186, 5.8.1995, p. 59) și Decizia 97/619/CE, Euratom a Comisiei, (JO L 252, 16.9.1997, p. 33).

Această metodă se remarcă în special prin maniera obiectivă în care se estimează producția în prețuri curente prin folosirea datelor referitoare la cantitatea și calitatea locuințelor și la prețurile plătite pentru utilizarea lor. Se va dispune deci, prin definiție, de informații asupra prețului de producție care sunt necesare pentru deflatare. Aceleași informații privind prețul, calitatea și cantitatea trebuie folosite pentru a elabora estimările la prețuri constante. Aplicarea metodei descrise mai înainte poate fi descrisă drept metoda A. Ea permite luarea în considerare a variațiilor de calitate a serviciilor legate de locuință.

Alte servicii de închiriere, imobiliare și destinate întreprinderilor

Pentru aceste servicii, poate fi dificil de strâns datele privind prețurile la producător, de exemplu din cauza caracterului unic al unora dintre produse. În consecință, pot fi folosiți în schimb numeroși alți indicatori ai variațiilor de preț sau volum, adesea indirecți sau secundari.

Trebuie să se evalueze cât de adecvați sunt acești indicatori indirecți pentru fiecare serviciu din această categorie. Orientările specifice vor fi elaborate în cadrul programului de cercetare. În acest program trebuie să se acorde atenție specială deflatării producției de programe de calculator, inclusă și ea în această categorie de produse.

CPA M: *Servicii legate de învățământ*

CPA N: *Servicii sociale și de sănătate*

În unele state membre, componentele principale ale serviciilor de sănătate și învățământ sunt înregistrate drept producție destinată pieței, pe când în altele sunt înregistrate drept producție care nu este destinată pieței. Metodele necesare pentru măsurarea producției în prețuri constante trebuie să țină seama de necesitatea de a obține statistici comparabile pentru cele două grupuri de țări.

Statisticile de preț pentru deflatarea producției destinate pieței trebuie să reflecte prețul total al produsului, nu numai contribuția consumatorului la prețul total sau un tarif convențional. Statisticile de preț trebuie de asemenea să ia în considerare variațiile de calitate a producției de servicii de sănătate și de învățământ.

Orientările specifice privind practicile de aplicat pentru aceste produse, folosind statistici de preț sau alte metode, vor fi elaborate în cadrul programului de cercetare. Programul va acoperi atât producția destinată pieței a acestor servicii cât și producția care nu este destinată pieței, după cum se indică mai jos.

CPA O: *Alte servicii comunitare, sociale și personale*

În cazul acestor servicii, datele referitoare la prețurile la producător adesea nu sunt disponibile și utilizează curent indicatori alternativi în locul lor. Ca și în cazul serviciilor de sănătate și învățământ, producția anumitor activități din această categorie poate și să fie și să nu fie destinată pieței iar metodele statistice trebuie să țină seama de acest lucru.

Orientările specifice privind practicile de aplicat pentru aceste produse vor fi elaborate în cadrul programului de cercetare.

CPA P: *Gospodării individuale cu persoane angajate*

Această producție, care este producție pentru utilizare finală proprie, este evaluată, prin convenție, drept remunerație a angajaților, inclusiv orice venituri în natură.

Metodele obișnuite de elaborare a estimărilor în prețuri constante trebuie să folosească date referitoare la IPC sau la salarii pentru efectuarea deflatării, sau să utilizeze extrapolarea volumului (numărul de angajați fiind folosit ca factor de extrapolare). În principiu, deflatorii utilizați (datele legate de IPC sau salarii) trebuie să fie verificați pentru a ne asigura că iau în considerare veniturile în natură.

Aceste metode nu iau în considerare variațiile de productivitate, dar această omisiune va produce doar efecte minore asupra PIB. Aceste metode sunt metode B, dacă nu iau în considerare variațiile de productivitate (altminteri sunt metode A).

Impozite și subvenții la produse și importuri și TVA

SEC 95, punctele de la 10.47 la 10.52, precizează într-o manieră destul de detaliată principiile de aplicat pentru evaluarea impozitelor și subvențiilor pe produse și importuri, precum și TVA în prețuri constante. Aceste principii reprezintă metoda A.

II.3. **Producția care nu este destinată pieței**

După cum s-a menționat mai devreme, metodele statistice pentru măsurarea producției în prețuri constante trebuie să permită obținerea de statistici comparabile atât pentru producția destinată pieței cât și pentru cea care nu este destinată pieței, în special pentru servicii ca cele de învățământ și de sănătate.

Pentru serviciile care nu sunt destinate pieței, producția în prețuri constante poate fi estimată utilizând fie indicatori de volum de producție, fie metode bazate pe datele de intrare (de exemplu, deflatarea aportului de muncă și a altor intrări, sau extrapolarea volumului de muncă din anul de bază). Pot exista și date referitoare la prețuri, care pot fi utilizate.

Distincția între metodele A, B și C pentru servicii care nu sunt destinate pieței va fi definită în cadrul programului de cercetare.

II.3.1. *CPA M: Învățământ*

Producția serviciilor necomerciale de învățământ în prețuri constante poate fi estimată folosind fie indicatori ai volumului de producție, fie metode bazate pe datele de intrare.

Orientări specifice privind metodele de folosit pentru estimarea producției acestor servicii de învățământ (cu ajutorul indicatorilor volumului de producție, al metodelor bazate pe datele de intrare sau, în cazul producției destinate pieței, cu ajutorul datelor referitoare la prețuri) vor fi elaborate în cadrul programului de cercetare. Acest program va evalua și modul de luare în considerare a variațiilor de calitate.

II.3.2. *CPA N (parțial): Sănătate*

Producția serviciilor necomerciale de sănătate în prețuri constante poate fi și ea estimată folosind fie indicatori ai volumului de producție, fie metode bazate pe datele de intrare.

Orientări specifice privind metodele de folosit pentru estimarea producției acestor servicii de sănătate (cu ajutorul indicatorilor volumului de producție, al metodelor bazate pe datele de intrare sau, în cazul producției destinate pieței, cu ajutorul datelor referitoare la prețuri) vor fi elaborate în cadrul programului de cercetare. Acest program va evalua și modul de luare în considerare a variațiilor de calitate, care sunt deosebit de importante pentru producția serviciilor de sănătate.

II.3.3. *Alte producții care nu sunt destinate pieței*

Celelalte producții care nu sunt destinate pieței pot lua o mulțime de forme diferite. Unele sunt furnizate pe bază individuală (de ex. serviciile de securitate socială), în timp ce altele sunt furnizate pe bază colectivă (de ex. serviciile de apărare). Iar altele pot avea un element individual și un element colectiv (de ex. serviciile poliției, pe care SEC 95 le clasifică, prin convenție, în cadrul serviciilor colective).

Indicatorii volumului de producție pot servi la estimarea producției de servicii furnizate pe bază individuală și, eventual, a unor servicii furnizate pe bază colectivă. Metodele bazate pe datele de intrare pot fi utilizate pentru toate aceste servicii. În vederea obținerii unor rezultate comparabile, o oarecare armonizare a manierei de aplicare a celor două metode este necesară.

Orientări specifice privind metodele de folosit pentru aceste produse (cu ajutorul indicatorilor volumetrici de producție sau al metodelor bazate pe datele de intrare) vor fi elaborate în cadrul programului de cercetare.

PARTEA III

MĂSURAREA PREȚURILOR ŞI VOLUMELOR DIN PERSPECTIVA CHELTUIELILOR

Din perspectiva cheltuielilor, PIB în prețuri constante este suma consumului final, a formării brute de capital și a exporturilor nete.

În ce privește *pertinența indicatorilor* de folosit fie pentru deflatarea valorilor anului în curs, fie pentru extrapolarea valorilor anului de bază din perspectiva cheltuielilor, se pot aplica următoarele criterii:

— gradul de acoperire a clasei de produse de către indicator. De exemplu, dacă indicatorul acoperă toate produsele cuprinse în respectiva clasă sau numai anumite produse din această clasă;

— baza de evaluare a indicatorului. În cazul consumului final și al formării brute de capital, ar trebui să se facă referire mai degrabă la prețurile de achiziție, decât, de exemplu, la prețurile la producător;

— indicatorul trebuie să țină cont de variațiile de calitate, pe care trebuie să le înregistreze mai degrabă în cadrul estimărilor volumetrice decât în cadrul estimărilor de preț;

— coerența conceptuală dintre indicator și conceptele conturilor naționale.

Aceste criterii conduc la următoarele concluzii generale cu privire la procedurile de estimare a măsurărilor de prețuri și volume în diversele categorii din perspectiva cheltuielilor.

Consumul final din cadrul gospodăriei

Consumul final din cadrul gospodăriei (CFG) trebuie, unde este cazul, să fie redus cât mai mult posibil, folosind informații extrase din IPC.

IPC poate fi considerat adecvat dacă îndeplinește următoarele criterii:

— este un indice care acoperă exact acel (acea categorie de) produs(e);

— ia în considerare în mod corespunzător variațiile de calitate a produsului (produselor);

— este evaluat la prețurile de achiziție, inclusiv TVA;

— conceptele de la baza IPC corespund celor ale conturilor naționale.

Dacă nu există IPC pentru un anumit produs, atunci alți indicatori, mai aproximativi, trebuie să fie utilizați. Aceștia ar putea fi IPP, indicatori ai prețurilor de export sau import sau poate, în anumite cazuri, indicatori de volum. Aceste metode sunt metode B.

Metodele C implică folosirea de indici care nu corespund deloc produsului sau produselor în chestiune.

Consumul final al administrației publice și al IFSLSGP

Pentru aceste categorii de consum final se pot face aceleași observații ca și în cazul estimării producției care nu este destinată pieței din perspectiva producției (punctul II.3), deoarece valorile bunurilor și serviciilor produse de administrația publică și de IFSLSGP constituie componentele principale ale acestor categorii (SEC 95, punctele 3.78 și 3.79).

Achizițiile făcute de administrația publică sub forma bunurilor și serviciilor produse de producători de piață pentru a fi furnizate – fără a suferi vreo transformare – gospodăriilor, cu titlul de transferuri sociale în natură, care fac parte și ele din consumul final al administrației publice (SEC 95, punctul 3.79), trebuie să fie deflatate cu ajutorul indicilor de preț adecvați, care corespund acestor bunuri și servicii (destinate pieței).

SEC 95, punctul 3.85, prezintă diferențierea între bunurile și serviciile individuale și colective furnizate de unități ale administrației publice. Odată această diferențiere făcută, conceptul de *consum final efectiv* poate fi ușor dedus. Această reprezentare a conturilor nu ridică probleme specifice privind estimările la prețuri constante.

Formarea brută de capital fix

Pentru formarea brută de capital fix, metoda A constă din utilizarea de indici efectivi ai prețurilor de investiție. Un astfel de indice trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

— este un indice care acoperă exact acel (acea categorie de) produs(e);

— ia în considerare în mod corespunzător variațiile de calitate a produsului (produselor);

— este evaluat la prețurile de achiziție, inclusiv TVA nedeductibilă;

— conceptele de la baza indicelui corespund celor ale conturilor naționale.

În practică, se vor folosi adesea IPP-uri, care reprezintă metode B dacă nu sunt re-evaluate la prețurile de achiziție. Pentru IPP-urile produselor specifice sunt valabile aceleași observații ca cele făcute la punctul II.2, inclusiv referirile la programul de cercetare.

Variațiile de stocuri

Este important ca stocurile să fie deflatate în mod specific și independent și nu să fie calculate ca articol rezidual al calculelor la prețuri constante.

SEC 95, punctul 10.56, precizează că variațiile de stocuri în prețuri constante pot fi calculate prin deflatare separată, cu ajutorul indicilor de preț adecvați, al intrărilor în stocuri și al ieșirilor din stocuri. Dacă variațiile de volum și de preț ale stocurilor nu sunt prea mari, deflatarea directă a variației de stocuri cu un indice de preț mediu al anului constituie o alternativă.

Există patru tipuri de stocuri (SEC 95, punctul 3.119):

— materii prime şi furnituri: aceleaşi principii pot fi enunţate aici ca cele enunţate pentru deflatarea consumului intermediar la secţiunea II.2;

— producţie neterminată: această categorie trebuie studiată în cadrul programului de cercetare;

— produse finite: acestea pot fi deflatate folosind IPP-uri la preţurile de bază;

— bunuri destinate revânzării: acestea sunt evaluate la preţurile la care au fost achiziţionate, pentru care un IPP va fi adesea un bun indicator.

Problema câştigurilor din deţinerea de active trebuie de asemenea studiată în cadrul programului de cercetare.

Achiziţii, mai puţin transferuri de obiecte de valoare

Această categorie trebuie studiată în cadrul programului de cercetare.

Exporturi şi importuri de bunuri şi servicii

Această categorie trebuie studiată în cadrul programului de cercetare.

ANEXA II

PERIOADE DE TRANZIȚIE

Perioade de tranziție privind aplicarea principiului nr. 3

Țara	Până în
Irlanda	2004
Portugalia	-
Danemarca	2000 (în 1999 anul de bază va fi 1990)
Finlanda	2005
Țările de Jos	-
Italia	2003
Germania	2005
Belgia	-
Regatul Unit	2003
Franța	-
Spania	2003
Grecia	-
Suedia	-
Luxemburg	-
Austria	2005